

LBRIS

We know
books

Charles Dickens

Poveste de Crăciun

Ediție completă

Ilustrații: Șerban Andreescu
Traducere: Elisabeta Ivan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

Poveste de Crăciun / Charles Dickens ; il.: Șerban Andreescu ; trad.:
Elisabeta Ivan. - București : Didactica Publishing House, 2022
ISBN 978-606-048-563-6

I. Andreescu, Șerban (il.)

II. Ivan, Elisabeta (trad.)

821.111

Toate drepturile sunt rezervate. Orice reproducere, fie ea și parțială,
indiferent de procedeul prin care se realizează, este interzisă în lipsa
acordului scris din partea editurii.

© 2022, Editura Didactica Publishing House

Toate drepturile rezervate pentru România

Adresa: Splaiul Unirii nr. 16,

Clădirea Muntenia Business Center, etaj 5, cam. 506, București

ISBN 978-606-048-563-6

Editor coordonator: Florentina Ion

Ilustrații: Șerban Andreescu

Redactor: Alina Perțea

Corector: Eugenia Oprea

DTP: Creative Publishing

Pentru informații și comenzi, vă rugăm să ne contactați la:

Tel./fax: +40-21-410.88.18; +40-21-410.88.10;

e-mail: office@edituradph.ro

www.edituradph.ro

Cuprins

CAPITOLUL ÎNTÂI

Fantoma lui Marley 7

CAPITOLUL AL DOILEA

Primul dintre cele trei Spirite 38

CAPITOLUL AL TREILEA

Al doilea dintre cele trei Spirite 64

CAPITOLUL AL PATRULEA

Ultimul Spirit 99

CAPITOLUL AL CINCILEA

Sfârșitul poveștii 123

CAPITOLUL ÎNTÂI

Fantoma lui Marley

De la bun început, vom spune că Marley murise. Nu există absolut nicio îndoială în privința aceasta. Certificatul său de deces fusese semnat de preot, de funcționarul care îl redactase, de antreprenorul de pompe funebre, de cioclul 'al mare. Chiar și Scrooge îl semnase. Iar numele lui Scrooge era bine cotate la Bursa din Londra: avea puterea de a schimba orice act pe care își punea el semnătura.

Bătrânul Marley era mort de-a binelea, „ca un cui bătut în ușa”, cum spun englezii.

Dar, atenție! Cu toate acestea, nu vreau să spun că eu aș ști, din propria-mi experiență, cum e să fii mort ca un cui bătut în ușa. Eu, unul, aș socoti mai degrabă cuiul de sicriu ca fiind cea mai moartă bucată de fier dintre toate fiarele. Dar, cum înțelepciunea strămoșilor patriei noastre este întrupată în asemenea vorbe, doar n-o să-mi bag eu nasu-mi nepriceput, căci, altminteri, praf s-ar alege de țărișoara mea! Îngăduiți-mi, așadar, să repet cu toată tăria că Marley era mort ca un cui bătut în ușa.

Dar, oare, Scrooge știa că e mort? Sigur că știa. Cum s-ar fi putut altfel? Scrooge și Marley fuseseră parteneri de nu știu câtă vreme. Tocmai de aceea,

Scrooge era unicul lui executor testamentar, unicul lui curator, unicul administrator, unicul lui împuternicit, unicul lui moștenitor, unicul lui prieten și însoțitor pe ultimul drum. Dar nici măcar Scrooge nu a fost prea zguduit de tristul eveniment, ba chiar s-a dovedit a fi un desăvârșit om de afaceri chiar în ziua înmormântării, când a celebrat acest fapt printr-un profit neîndoielnic.

Fiindcă am pomenit de înmormântarea lui Marley, mă întorc din nou în punctul de unde am început. Nu exista nicio îndoială că Marley murise. Acest fapt trebuie înțeles foarte clar, căci, altminteri, povestea pe care urmează să o depăn nu ar avea nimic ieșit din comun. Dacă nu am fi pe deplin convinși că tatăl lui Hamlet a murit înainte de a începe piesa, nu ar fi nimic extraordinar în faptul că el a ieșit la plimbare la ceas de noapte, în bătaia vântului de miazăzi, pe meterezele propriului castel, tot așa cum nu ar mira pe nimeni prea tare apariția bruscă, după lăsarea întunericului, a unui domn oarecare de vârstă mijlocie, într-un loc mai răcoros – să zicem, de pildă, în cimitirul Bisericii Sf. Paul –, pentru a răvăși mintea slabă a fiului său.

Scrooge nu renunțase niciodată la numele bătrânului Marley și nu îl ștersese de pe firmă. Îl vedem și acum, la mulți ani după aceea, deasupra intrării a ceea ce putea fi considerat biroul său: „Scrooge și Marley”. Firma era cunoscută sub acest nume de toată lumea. Uneori, cei care nu-l știau prea bine îi spuneau lui Scrooge chiar Scrooge, iar alteori îl

strigau Marley, dar el răspundea la ambele nume: pentru el era totuna.

O, dar Scrooge era un individ îngrozitor: un ticălos bătrân, hrăpăreț, avar, lacom, calic, cărpănos, un zgârie-brânză! Dur și tăios precum o cremene din care niciodată n-a izbutit niciun fier să scapere vreo scânteie de generozitate; plin de secrete, ursuz, singuratic și închis în sine ca o cochilie. Răceala din el îi înghețase trăsăturile bătrâne, îi ridase nasul ascuțit, îi zbârcise obraji și îi făcea mersul țeapăn. Ochii îi erau roșii și buzele-i subțiri, vineții, iar vorba îi era aspră și glasul șuierător. Părea că avea promoroacă pe cap, pe sprâncene și pe barba țepoasă. Purta pretutindeni cu el această temperatură scăzută – biroul său părea înghețat în zilele de caniculă, dar nici de Crăciun nu se încălzea nici măcar cu un grad față de gerul de afară.

Căldura sau frigul din exterior nu aveau niciun efect asupra lui Scrooge. Nici căldura cea mai mare nu-l putea încălzi, nici frigul aprig al iernii nu-i dădea fiori. Nici vântul cel mai aspru nu era mai aspru decât el și nu exista viscol mai aprig, nici ploaie torențială mai neîndurătoare. Vremea cea mai rea și câinoasă nu știa ce soi de om este acesta. Ploaia, ninsoarea, grindina, lapovița cele mai năprasnice se puteau lăuda doar cu un singur avantaj în fața sa: „se abateau” adesea mai cu milă, dar Scrooge niciodată.

Nimeni nu-l oprea vreodată pe stradă ca să-i spună cu bucurie în privire: „Ce mai faci, dragă Scrooge? Când vii pe la mine?” Niciun cerșetor nu se

ruga de el să-i dea un bănuț, niciun copil nu-l întreba cât e ceasul, niciun bărbat ori vreo femeie nu i-a cerut vreodată lui Scrooge să-i spună care e drumul spre cutare sau cutare loc. Până și câinii orbilor păreau a-l cunoaște și, când îl vedeau că apare, își trăgeau stăpânii în pragul ușilor sau în vreo fundătură, apoi dădeau din coadă, de parcă ar fi spus: „Mai bine fără ochi decât să vezi lumea cu ochii răi, stăpânul meu făr’ de lumina ochilor!”

Dar ce-i păsa lui Scrooge? Era exact ce își dorea! Toți cei care îl cunoșteau spuneau că lui îi convenea de minune să se ferească de cărările vieții bătute de mai toți oamenii, ținând la distanță orice semn de omenie, și îl numeau „nebunul”.

Într-o bună zi – dar nu în oricare, ci taman în Ajunul Crăciunului! –, bătrânul Scrooge își făcea de lucru în casierie, preocupat de socotelile lui. Era un ger tăios, aspru, și – dacă asta n-ar fi fost de ajuns – mai era și ceață. Îi auzea pe oamenii de afară, din curte, umblând înapoi și încolo, gâfâind, frecându-și palmele și tropăind pe lespezile de piatră, încercând să-și încălzească picioarele. Orologiile orașului tocmai bătuseră ora trei, dar era deja întuneric. Bine, nu fusese lumină toată ziua, iar lumânările pâlpâiau în ferestrele birourilor învecinate ca niște pete roșii atice în aerul cafeniu care căpătase parcă substanță. Ceața pătrundea prin fiecare crăpătură și prin fiecare gaură de cheie. Era într-atât de deasă, încât – deși curtea era cât se poate de îngustă – casele de peste drum păreau niște fantome. Văzând cum se lăsa

norul acela opac, întunecând totul, îți puteai închipui că Natura abia își mai trăgea sufletul, răsuflând din greu, pregătind zile de coșmar.

Ușa casieriei lui Scrooge era deschisă, ca acesta să fie tot timpul cu ochii pe funcționarul său, care copia scrisori într-o cămăruță prăpădită, asemănătoare unei celule. Scrooge avea aprins doar un foc micuț, dar cel al copistului era cu mult mai mic; atât de mic, încât părea dintr-un singur cărbune. Dar nu putea cu niciun chip să-l mai întetească, fiindcă Scrooge ținea căldarea cu cărbuni în odaia lui, așa că, ori de câte ori funcționarul intra cu lopata, stăpânul său îl înștiința că ei doi își vor încheia socotelile în curând. Drept urmare, copistul își punea pe spate șalul său alb de lână și încerca să se încălzească la lumânare. Nefind însă un om cu prea multă imaginație, efortul îi rămânea nerăsplătit.

— Crăciun fericit, unchiule! Domnul să te aibă-n paza Sa! răsună o voce veselă.

Era nepotul lui Scrooge, care dădu buzna peste el atât de brusc, încât prezența sa fusese trădată numai de cuvintele-i rostite.

— Ptiu! spuse Scrooge. Astea-s prostii!

Nepotul lui Scrooge se încălzise atât de tare, mergând repede prin ceață și ger, încât îi strălucea tot chipul: avea o față rumenă și frumoasă, ochii îi scânteiau, iar din gură încă îi mai ieșeau aburi.

— Crăciunul nu e un moft, unchiule! spuse nepotul lui Scrooge. Sunt sigur că n-ai vrut să spui asta.

— Ba da, spuse Scrooge. Crăciun fericit, auzi!? Ce drept ai tu să fii fericit? Ce motiv ai tu să fii fericit? Că doar ești destul de sărac.

— Hai, zău, îi răspunse vesel nepotul. Ce drept ai dumneata să fii mohorât? Ce motiv ai dumneata să fii ursuz? Că doar ești destul de bogat.

Întrucât Scrooge nu găsi pe moment alt răspuns mai bun, spuse din nou „Ptiu!”, urmat de „Prostii!”

— Nu fi supărat, unchiule! spuse nepotul.

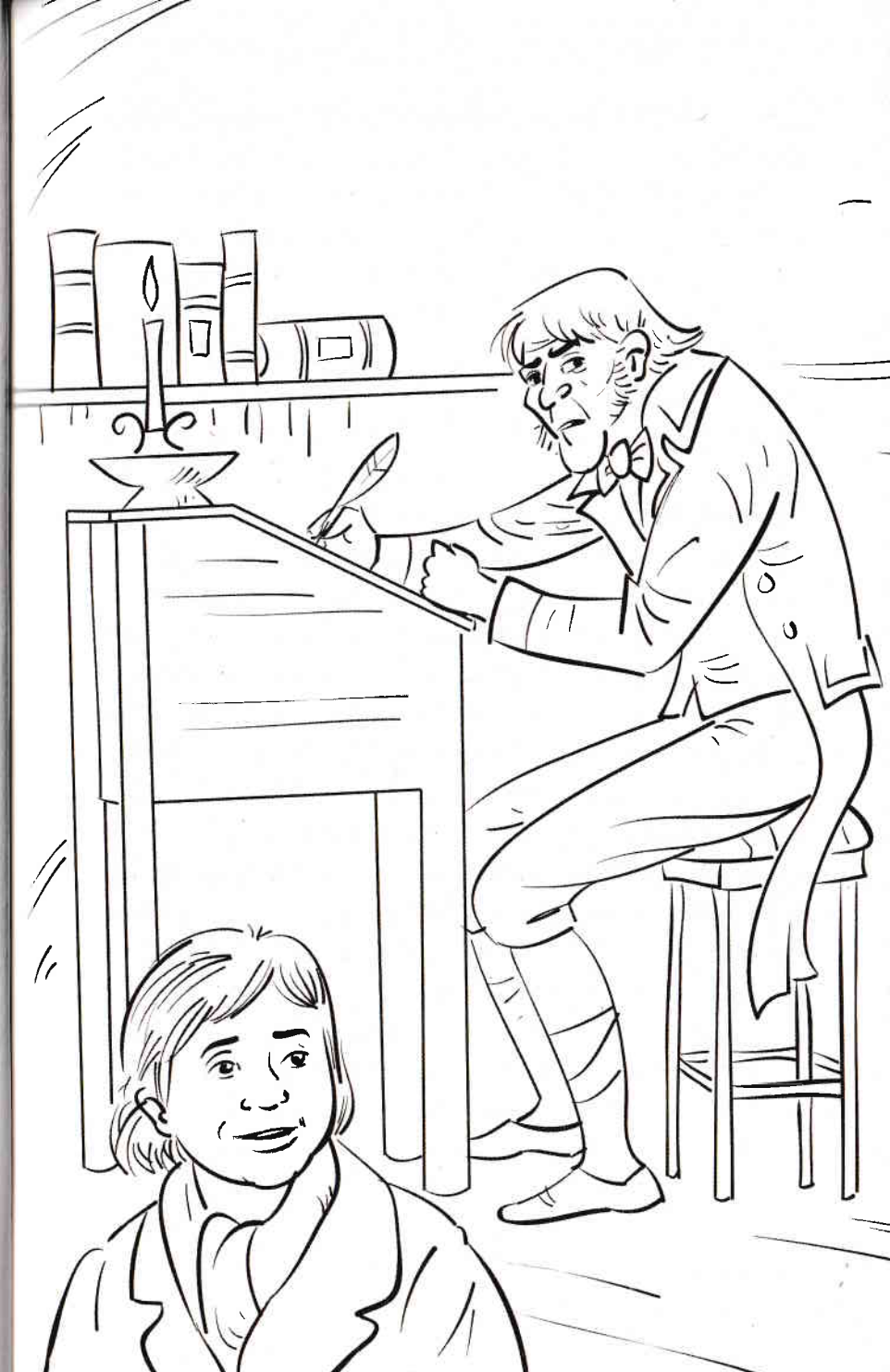
— Cum să nu fiu, îi replică unchiul, când trăiesc în lumea asta de proști? Crăciun fericit, auzi! Mare scofală Crăciunul ăsta! E taman vremea când ai de plătit angaralele și n-ai bani; când te pomenești că ești cu un an mai bătrân, dar cu niciun sfanț mai bogat, când îți faci socotelile pe un an întreg și vezi cum te încolțesc cifrele din hârtoage pe douăsprezece luni pline. Dacă ar fi după mine, spuse Scrooge indignat, aş porunci ca fiecare dobitoc care umblă tot timpul cu „Crăciun fericit!” pe buze să fie fiert în suc propriu și îngropat, având o țeapă împodobită cu globuri înfiptă drept în inimă. Așa ar merita!

— Unchiule! se rugă de el nepotul.

— Ascultă, nepoate, i-o reteză tăios unchiul, ține tu Crăciunul cum vrei și lasă-mă pe mine să-l țin cum vreau!

— Să-l ții? repetă nepotul lui Scrooge. Dar dumneata nu-l ții deloc.

— Atunci lasă-mă să nu-l bag în seamă, spuse Scrooge. Ce să-ți spun?! Că ți-o fi de mare folos! Ce mare folos ți-a adus până acum?!

— Multe lucruri ar fi putut să-mi aducă binele, dar îndrăznesc să spun că n-am tras folos din ele, îi răspunse nepotul. Printre care și Crăciunul. Dar sunt sigur că am ținut cont întotdeauna de vremea Crăciunului atunci când îi vine sorocul – pe lângă tot respectul ce i se cuvine datorită numelui și obârșiei sale sfinte, dacă orice din ceea ce-i aparține poate fi considerat altcumva, este un răstimp fericit. E vremea bunătății, a iertării, a milosteniei, a bucuriei, e singura perioadă de peste an pe care-o cunosc din tot calendarul când bărbații și femeile par să-și deschidă, cu mărinimie, la unison, sufletele ferecate și să se gândească la cei mai prejos decât ei, ca și cum ar fi cu adevărat călători spre mormânt – ca și ei – și nu o altă specie de vietăți, cu alte destinații. De aceea, unchiule, chiar dacă nu mi-a vârat niciodată în buzunar niciun bănuț de aur sau de argint, eu cred că mi-a făcut mult bine și îmi va face mult bine. Și spun: „Domnul să binecuvânteze Crăciunul!”

Copistul aplaudă fără să vrea din cămăruța sa. Dar, dându-și seama de ndată de necuviința lui, scormoni în foc și astfel stinse cu totul ultima-i scânteie firavă.

— Dacă mai faci vreun zgomot, spuse Scrooge, o să rămâi pe drumuri de Crăciun! Dar văd că știi să-ți potrivești vorbele, conașule, adăugă el întorcându-se către nepotul lui. Nu m-aș mira să ajungi în parlament.

— Hai, zău, unchiule, nu fi supărat! Vino mâine să iei cina cu noi.

Scrooge îi spuse că pe el l-ar vizita. Da, chiar așa a spus! Merse până în pânzele albe cu exprimarea sa, mărturisind că numai pe el l-ar vizita dacă s-ar afla într-o astfel de situație extremă – cum ar fi moartea.

— Dar de ce? se plânse nepotul lui Scrooge. De ce?

— De ce te-ai însurat? întrebă Scrooge.

— Pentru că m-am îndrăgostit!

— Pentru că te-ai îndrăgostit!? mormăi Scrooge, de parcă ar fi fost singurul lucru din lume mai ridicol chiar decât urarea „Crăciun fericit”. La revedere!

— Unchiule, dar dumneata n-ai venit la mine nici înainte de a se întâmpla asta. De ce socotești c-ar fi un motiv ca să nu vii acum?

— La revedere! spuse Scrooge.

— Nu vreau nimic de la dumneata; nu-ți cer nimic! De ce nu putem fi prieteni?

— La revedere! spuse Scrooge.

— Îmi pare sincer rău că ești atât de hotărât. Nu ne-am certat niciodată, nu te-am necăjit cu nimic. Eu am încercat, din respect pentru sărbătoarea Crăciunului, și îmi voi păstra buna dispoziție de Crăciun până la sfârșit. Așadar: Crăciun fericit, unchiule!

— La revedere! spuse Scrooge.

— Și un An Nou bun!

— La revedere! spuse Scrooge.

Nepotul ieși din odaie, fără să rostească nicio vorbă urâtă totuși. Se opri la ușa de afară ca să-i ureze sărbători fericite copistului, care – deși murea